

2011 Hak İhlalleri İzleme Raporu

Giriş ve Özet [1]

'Herkesin düşünce, vicdan ve din özgürlüğü hakkı vardır.' (BMİHEB- Madde 18) Türkiye'de bu hakkın herkes için ve her yerde hayata geçmesi en büyük temennimizdir. Ülkemizde din ve inanç özgürlüğü genel olarak uluslararası insan hakları ve anayasal güvence altında olsa da, yerel ve uluslar arası birçok sivil toplum örgütünün raporlarına göre pek çok sıkıntı ve zorluk varlığını sürdürmektedir. Aşağıda Protestan toplumunun 2011 yılında din ve inanç özgürlüğü açısından yaşamış olduğu bazı deneyimleri ve sorunları ortaya koyan bir rapor bulunmaktadır.[2] Öne çıkan sorunlar kısaca şöyle özetlenebilir:

Hristiyanlara yönelik nefret suçları 2011 yılında da devam etmiş, Protestanlara ve Kiliselerine yönelik fiziksel saldırılar gerçekleşmiştir. Protestanların ibadet yeri kurma ve ibadet için kullandıkları mekanları devam ettirme konusunda sorunlar devam etmektedir. Dernekleşme, toplulukların tüzel kişilik kazanma konusunda kısmi bir yarar sağlamış olsa da, tam bir çözüm getirmemiştir. Zorunlu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi'nden (DKAB) kaynaklı sorunlar ve Türkiye'de farklı dinlere mensup kişilere karşı hoşgörüsüzlük bir sorun olmaya devam etmektedir. Bu zemininin ortadan kaldırılması acil bir sorun olarak ele alınmayı halen beklemektedir.

Nefret Suçları Kapsamında Sözlü ve Fiziksel Saldırılar

- 18.02.2011 tarihinde Işık Kilisesi Derneği'nin Yalova temsilciliğine çocukların taş atarak saldırması sonrasında 2 çocuk yakalanmıştır. Ancak yaşlarının küçük olması ve ailelerinin özür dileyerek kırılan camları tamir etmeleri üzerine Kilise şikayetçi olmamıştır. Savcılık kamu davası açmıştır. Hukuki süreç devam etmektedir.
- 27.03.2011 tarihinde Bursa Protestan Kilisesi'nin kullandığı kültür evine maytapların birleştirilmesi ile oluşturulan bir ses bombası atılmıştır. Ortaya çıkan duman ve ses içeride bulunan cemaatte büyük korkuya neden olmuştur. Emniyete bildirilmesine, kamera kayıtları bulunmasına rağmen kimlik tespit edilemediği gerekçesi ile saldırgan/ lar henüz yakalanmamıştır.
- 01.04.2011 tarihinde İzmir Diriliş Kilisesi önüne gelen yetişkin bir erkek, Diriliş Kilisesi önderi dışarıda olduğu sırada bağırıktan sonra yanındaki kurusıkı silahı çıkararak, Kilise önderine karşı ateş açmıştır. Daha sonra yanında getirdiği av tüfeğini çıkarıp ateş etmek isterken kilise önderi ve çevrede bulunan cemaat üyelerinin müdahalesi üzerinde içinde gerçek mermi bulunan bu av tüfeği havaya doğru bir el ateş almıştır. Saldırgan daha sonra etkisiz hale getirilip polise teslim edilmiştir. Saldırgana yardım eden bir kişi Manisa'da yakalanmıştır. İki kişinin tutuklu olduğu ve Kasım ayında başlayan mahkeme devam etmektedir.
- 26.04.2011 tarihinde Kutsal Kitap Bilgilendirme Derneği üyeleri Ankara'da bir parkta insanlar ile inançları hakkında konuşurken sekiz kişilik bir grup tarafından saldırıya uğramıştır. Saldırıya uğrayanlar arasında bazıları darp edilmelerine rağmen şikayetçi olmadıkları için bir tutuklama veya soruşturma olmamıştır.
- 13 Mayıs 2011 tarihinde Samsun Agape Kilisesi Derneği'nin kapısına kilise önderine yönelik küfür ve tehdit içeren bir kağıt asılmıştır. Emniyet güçleri kişiyi tespit edip yakalamışlardır. Saldırganın pişman olduğunu belirtmesi ve özür dilemesi üzerine Kilise önderi şikayetini geri almış ve zanlı serbest bırakılmıştır. Kamu davası açılmamıştır.
- 19.06.2011 tarihinde Bursa Protestan Kilisesi'nin ibadet amaçlı kullandığı Bursa Katolik Kilisesi yakılmaya çalışılmıştır. Ahşap kapı yanmış ama içerideki kısma sıçramadan yangın söndürülmüştür. Fail ya da failer henüz yakalanmamıştır.
- 18.07.2011 tarihinde Samsun Agape Kilisesi önderi O.P'nin 15 yaşındaki oğlu sosyal paylaşım ağları aracılığı ile 17 yaşındaki bir genç tarafından tehdit edilmiştir. Emniyet

güçlerinin tehdit eden genci bulup uyarmaları ve yaşının küçük olması nedeni ile şikayetçi olunmamıştır.

- 26.07.2011 tarihinde Işık Kilisesi Derneği'nin Yalova Temsilciliği'nin tabelası üç kişi tarafından çalınmıştır. Kamera kayıtlarının bulunmasına rağmen saldırganlar henüz yakalanamamıştır.
- 21.09.2011 tarihinde Kutsal Kitap Bilgilendirme Derneği üyeleri İstanbul Beşiktaş'ta insanlar ile inançları hakkında konuşurken bir kişi tarafından fiziksel saldırıya uğramıştır. Saldırıya uğrayan dernek üyesi darp edilmiş ve gözlüğü kırılmıştır. Emniyet güçleri konu ile yakından ilgilenmiş ancak saldırıya uğrayan dernek üyesi şikayetçi olmadığı için bir tutuklama veya soruşturma olmamıştır.
- 02.11.2011 tarihinde Yeni Doğu Kilisesi'nin Aydın temsilciliği taşlı saldırıya uğrayıp camları kırılmıştır. Olay Emniyet güçlerine bildirilmiş ancak henüz fail ya da failer yakalanamamıştır.
- 20.12.2011 tarihinde Işık Kilisesi Derneği'nin Yalova Temsilciliği'nin tabelası kimliği belirsiz kişiler tarafından kırılmıştır. Saldırı emniyet güçlerine bildirilmiş ancak fail yada failer henüz yakalanamamıştır.
- 24.12.2011 tarihinde Malatya Kilisesi üyesi bir Hristiyan, bakanlıktan aradığını belirten kimliği belirsiz bir kişi, damadı hakkında spesifik bilgiler verip takip edildiği, kiliseye ve Noel toplantılarına gitmemesi gerektiği, gittikleri taktirde resimlerinin çekileceği ve resmi yerlere rapor edileceği vb. hususlar vurgulanarak taciz ve tehdit edilmiştir. Aynı kişiler 29 Aralık tarihinde ikinci kez arayıp benzer uyarılar yapmıştır. Konu emniyet güçlerine bildirilmiş ancak emniyet savcılığa suç duyurusunda bulunulması gerektiğini belirtmiştir. Aile henüz bu konuda karar vermemiştir.
- Bazı kilise önderleri 2011 yılı içerisinde de yakın polis koruması altında yaşamlarını sürdürmeye devam etmişlerdir. En az beş kilise önderi yakın koruma altında, en az iki kilise önderi de çağırılmalı polis koruması altında bulunmaya devam etmektedir. Birçok kilisede ibadet sırasında koruma önlemleri devam etmektedir.

İbadet Yeri Kurma Hakkına İlişkin Sorunlar[3]

Yasal olarak ibadet yeri kuramama sorunu Protestanlar için devam etmektedir. 2003 yılında Avrupa Birliği 6. Uyum Paketi çerçevesinde 3194 sayılı İmar Kanunu'nda yapılan değişikliklerde, 'cami' kelimesi yerine kullanılan 'ibadet yeri' sözcüğü ile gayrimüslim vatandaşlarımızın ibadet yeri ihtiyaçlarının karşılanabilmesi hedeflenmiştir. Ancak, Türkiye'deki Protestan toplumunun ibadet yeri edinmedeki olumsuz tecrübeleri, bu olumlu yasal gelişmelerin yorum ve uygulanmasında Protestan Toplumunun ciddi engeller ve hak ihlalleri ile karşılaştığını ve yasal haklarını kullanmadığını ortaya koymaktadır.

- 2011 yılı Başında Van Kilisesi Belediye tarafından resmen tanınmış ve gerekli imar değişiklikleri yerine getirilmesinin ardından Mayıs 2011 de en son onay makamı olan Van Valiliği'ne onay için başvurmuş ancak henüz onayını alamamıştır. Benzer durum Diyarbakır Kilisesi için 2004 yılından beri devam etmektedir.
- İstanbul Yaşam Aile Kilisesi Derneği, İstanbul Sancaktepe ilçesi sınırlarında dernek merkezi olarak kullanmak için bir kat kiralayıp gerekli tadilatları yaptıktan sonra belediye görevlileri tarafından 23.12.2011 tarihinde binanın ruhsatsız olduğu gerekçesi ile mühürleme yapılmış ve sadece o kata giriş mühür aracılığı ile engellenmiştir. Belediye'ye başvuran dernek yetkililerine belediye personeli tarafından bu bölgede faaliyetlerine izin verilmeyeceği ve mühürün kaldırılmayacağı belirtilmiştir. Aynı binada biri Cafe-Bar olmak üzere birçok işyeri faal olarak varlığını sürdürmekle birlikte sadece Kilise derneğinin faaliyetlerinin engellenmesi ve belediye personelinin tutumu açık bir şekilde ayrımcılığı ve nefret söylemini ortaya sermektedir.

Dini Yayma Hakkı

Kanunlarımızda dini inancı ifade etme, dini tebliğ veya yayma ve öğretme hakkı güvence altında olmasına karşın bu konuda sorunlar yaşanmaya devam etmektedir. Dini açıklama ve yayma

etkinlikleri (özellikle Hristiyanlar tarafından gerçekleştirildiğinde) tehlikeli ve suç unsuru içeren 'faaliyetler' olarak toplum ve kamu görevlileri tarafından algılanmaktadır.

İnsan haklarına saygının vazgeçilmez bir değer olduğu çoğulcu demokratik toplumlarda farklı din ve görüşlerin öğretilmesi veya yayılması tehdit olarak değil, normal olarak algılanır. Türkiye'de bu bakış açısıyla çelişen en belirgin durumlardan biri, İlköğretim 8. Sınıf 'İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük' kitabının[4], Ulusal Tehditler kısmında 'Misyonerlik Faaliyetleri' başlığı altında bulunabilir. Burada misyonerlik faaliyetleri ulusal tehdit olarak yer almaktadır. Bu bölümün kaldırılması ile ilgili 2010 yılında Milli Eğitim Bakanlığı ile yazışmalar yapılmış, bu ve benzeri bölümlerin toplumda Hristiyanlara karşı hoşgörüsüzlüğü arttırdığını, çeşitli saldırılara yol açtığını belirtmemize rağmen olumsuz yanıt alınmıştır[5]. Bu örnek, 2011 yılında da toplumda ve kamu yönetiminde bulunan önyargı ve hoşgörüsüzlüğün büyük bir bölümünün Milli Eğitim aracılığı ile bina edilmekte olduğunu ve zihinlere işlendiğini çarpıcı şekilde göstermektedir.

- 26.04.2011 tarihinde Kutsal Kitap Bilgilendirme Derneği üyeleri Ankara'da bir parkta insanlar ile inançları hakkında konuşurken sekiz kişilik bir grup tarafından saldırıya uğruyor içlerinden bazıları darp edilmelerine rağmen şikayetçi olmadıkları için bir tutuklama olmamıştır.
- 21.09.2011 tarihinde Kutsal Kitap Bilgilendirme Derneği üyeleri İstanbul Beşiktaş'ta insanlar ile inançları hakkında konuşurken bir kişi tarafından fiziksel saldırıya uğramıştır. Saldırıya uğrayan dernek üyesi darp edilmiş ve gözlüğü kırılmıştır. Emniyet güçleri konu ile yakından ilgilenmiş ancak saldırıya uğrayan dernek üyesi şikayetçi olmadığı için bir tutuklama veya soruşturma olmamıştır.

Zorunlu Din Dersi

2010 Hak ihlalleri izleme raporumuzda konu ile ilgili şunları yazılmıştı. *"Milli Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü Eğitim ve Öğretim Yüksek Kurulu Başkanlığı'nın 9 Temmuz 1990 gün ve 1 sayılı kararına göre Gayri Müslim öğrencilerin inançlarını belgelendirmeleri kaydı ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinden muaf olabilmektedirler. Çocuklar muaf oldukları ve derse katılmama hakları bulunduğu halde, birçok okul yönetiminin bu karardan haberi bulunmamaktadır, çocuklar zorunlu olarak DKAB dersine girmek durumunda kalmaktadır veya kararın tersi bir uygulama ile derse girmemesi yönünde ailelerden yazılı dilekçe istenmektedir. Muaf olduğu halde başka alternatif bulunmadığı için çocuklar DKAB dersi sırasında sınıfta oturmak zorunda kalmaktadır veya ders saatini okul müdür yardımcısının odasında geçirmektedir. Çocukların muafiyetini sağlamak için aileler inançlarını açıklamak zorunda kalmaktadır. Ayrıca çocuklar teşhir edilmekte, arkadaşları ve hatta bazı öğretmenleri tarafından başka inanca mensup oldukları için dışlanma, aşağılanma, hakarete hatta fiziksel saldırıya uğrama gibi sorunlarla karşılaşabilmektedir"* Ancak 2011 yılında İzmir ve İstanbul'da bazı okullarda Milli Eğitim Bakanlığı'nın tebliğinin doğru şekilde uygulandığı, muaf olan öğrencilerin kütüphaneye yönlendirildiği aileler tarafından bildirilmiştir. Bu da gösteriyor ki Milli Eğitim Bakanlığı okullara gerekli bilgilendirmeyi yaptığı takdirde daha az sorun yaşanmaktadır. Ancak 2011 yılı içerisinde bazı olumsuz olaylar da rapor edilmiştir.

- Diyarbakır'da 2010 Nisan ayında İlk Öğretim 5. Sınıf öğrencisi bir Gayrimüslim erkek öğrencinin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi sırasında öğretmenin tüm sınıftan kelime-i şahadet getirmesini istemesi ve çocuğun kiliseye gittiğini ve kelime-i şahadeti bilmediğini ve öğrenmek istemediğini belirtmesi üzerine sınıfta birkaç arkadaşıyla birlikte öğretmen tarafından tokatlandığı bildirilmiştir. Bu durum üzerine aile öğretmenden şikayetçi olmuş ve Milli Eğitim tarafından soruşturma açılmıştır. Soruşturma sonucunda suç sabit görülmediğinden öğretmene herhangi bir ceza verilmemiştir. Çocuk Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi'ne girmemekle birlikte öğretmeni ve arkadaşları tarafından inancından dolayı tacize uğramaya devam ettiği ailesi tarafından bildirilmiştir. Çocuğa yönelik bu tacizlerin 2011 yılında da devam ettiği ailenin nakil isteğinin Milli Eğitim müdürlüğü tarafından olumsuz karşılandığı aile tarafından belirtilmiştir.

Okullarda çocukların yaşadığı sıkıntılar konusunda ailelerin şikayet etmesini beklemek durumun hassasiyetini gözden kaçırmak anlamına gelecektir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ailelerin ve çocukların yaşadıkları ve yaşama riskleri bulunan baskıyı ve damgalanmayı göz önünde bulundurarak, şikayet edilmesini beklemeden okullarda ve sınıflarda muafiyet için gereken koşulların sağlandığından emin olması gerekmektedir.

Din Görevlisi Yetiştirememe Sorunu

2011 yılında da Türkiye'deki mevcut yasalar Hristiyan din adamı yetiştirilmesi veya herhangi bir şekilde dini topluluk üyelerinin eğitilmesi amacıyla dinsel eğitim verecek okullar açılması için olanak vermemektedir. Oysa din görevlisi yetiştirme hakkı din ve inanç özgürlüğünü temel taşlarından birisidir.

Tüzel Kişilik / Örgütlenme Hakkı

İmar Kanunu'nun zorluğu, toplulukların yaşadığı hukuki problemler, tüzel bir kimlik edinme isteği ve 5253 sayılı yeni Dernekler Kanunu'nda sınırlamaların kaldırılması gibi nedenler ile 2005 yılından itibaren Kiliseler, tüzel kişilik için dernekleşme yönünde adımlar atmaya başlamıştır. Bu çerçevede ilk adım olarak 2005 yılında Ankara'da "Kurtuluş Kiliseleri Derneği" kurulmuştur. Daha sonra 20 topluluk daha dernekleşmiş ve bu topluluklara bağlı 6 temsilcilik kurulmuştur. Bu süreç devam etmektedir. Dernekler 'kilise' veya 'ibadet yeri' olarak kabul edilmemektedir. Ancak kilise kurmak için tüzel kişiliğe sahip olma zorunluluğunun olduğu, 2004 yılında dönemin Adalet Bakanı Cemil Çiçek tarafından belirtilmiştir[6]. Dini toplulukların tüzel kişilik kazanma sorunu tam olarak çözüme kavuşturulamamıştır ve mevcut yasal yol, toplulukların 'topluluk' olarak yasal bir kimliği olmasına fırsat vermemektedir. Buna ek olarak, mevcut 'dernekleşme' yolu pek çok küçük kilise için karmaşık ve uygulaması zor görünmekte ve küçük topluluklar dernekleşme yolu ile yasal bir kimlik edinme konusunda çaresizlik yaşamaktadır.

İnancı Açıklama Zorunluluğu

Kimliklerdeki din hanesi, kişileri inançlarını açıklamaya zorlanmakta ve yaşamın her alanında ayrımcılıkla karşılaşma riskini artırmaktadır. İnançın kaydedilmesinin seçmeli olması sorunu çözmektedir. Öncelikle, bu alanın boş bırakılması, çevresel baskılar göz önünde bulundurulduğunda, zordur. Öte yandan, örneğin, din derslerinden muafiyet hakkını kullanmak isteyenler bu haneyi boş bırakma olanağına sahip değildir çünkü çocuklarının din derslerinden muaf olması için Hristiyan olduklarını kanıtlamak zorundadırlar. Yeni kimliklerde de din hanesinin bulundurulmaya devam edilecek olması kaygı vericidir.

Ayrımcılık

Gerek bireysel gerek topluluk olarak hakların kullanımı sırasında ayrımcılık yaygın bir şekilde yaşanmaktadır. Bireysel olarak eğitim hakkı kullanımı, iş yaşamında ve erkekler için askerlik görevinin yerine getirilmesi sırasında ayrımcılık yaşandığına dair alınan duyurular vardır. Kimliklerde din hanesinin bulunması ayrımcılık riskini artıran bir unsur olmaya 2011 yılında da devam etmiştir. Ayrımcılık konusunda kanıtlanmanın zorlukları, Türkiye'de ayrımcılık mevzuat ve uygulamasının zayıflığı ve ayrımcılığın mağdurlar tarafından içselleştirilmesi nedeniyle yaşanan ayrımcılık şikayet ve dava konusu olamamaktadır.

- 2011 Şubat ayında Işık Kilisesi Derneği, üyesi olduğu İzmir Büyükşehir Belediyesi Kent Meclisi'nin isteği, aracılığı ve izni ile İzmir'in bir semtinde çocuklara yönelik etkinlik gerçekleştirmiştir. Katılımcılar velileri gözetiminde gönüllü olarak katılmalarına rağmen bazı gazetelerde konu ile ilgili olumsuz haberler çıkması üzerine Işık Kilisesi Derneği'nin savunması bile alınmadan kent meclisinden çıkartılmıştır.

- 28 Kasım 2011 tarihinde İzmir Işık Kilisesi Derneği'nin İzmir Büyükşehir Belediyesi envanterinde bulunan ve kültür merkezi olarak kullanılan Aya Voukla Kilisesi'de Doğuş Bayramı(Noel) etkinliği düzenleme talebi İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından 09 Aralık 2011 tarihinde sebepsiz olarak reddedilmiştir.
- Yalova ilinde Protestan cemaatinin tatil ve toplantı amaçlı kullandığı yerin 1/25000 planında değişiklik talebi Yalova İl genel meclisinde görüşülürken teknik bir problem bulunmamasına rağmen Hristiyanlara ait olması ve misyonerlik yapılır düşüncesi ile tartışmalar olmuş ve talep kabul edilmemiştir.
- İstanbul Yaşam Aile Kilisesi Derneği, İstanbul Sancaktepe ilçesi sınırlarında dernek merkezi olarak kullanmak için bir kat kiralayıp gerekli tadilatları başladıktan sonra belediye görevlileri tarafından binanın ruhsatsız olduğu gerekçesi ile mühürleme yapılmış ve sadece o kata giriş mühür aracılığı ile engellenmiştir. Belediye'ye başvurun dernek yetkilileri belediye personeli tarafından bu bölgede faaliyetlerine izin verilmeyeceği belirtilmiştir. Aynı binada biri Cafe-Bar olmak üzere birçok işyeri faal olarak varlığını sürdürmekle birlikte sadece Kilise derneğinin faaliyetlerinin engellenmesi ve belediye personelinin tutumu açık bir şekilde ayrımcılığı ve nefret söylemini ortaya sermektedir.
- Antakya Protestan Kilisesi defalarca mezarlık yeri için Antakya Belediyesi'ne başvurusuna rağmen 2011 yılında da henüz mezarlık yeri tahsisi yapılmamıştır.

Medya

Ulusal medyada Hristiyanlara yönelik karalayıcı ve yanlış bilgiler içeren objektiflikten uzak yayınların 2011 yılında *artmaya* başlaması kaygı verici bir gelişme olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle bazı grupları etkilemek için yapılan propaganda faaliyetlerinde Hristiyanlığı veya Hristiyan olmayı olumsuz bir etken gibi gösterilmesi toplumumuz açısından son derece tehlikeli sonuçlara yol açma potansiyeli taşımaktadır.

- 30 Mayıs 2011 tarihinde bazı gazete ve internet sitelerinde Protestan kuruluşları ve üyelerinin isim bilgileri verilerek yasal faaliyetlerinin yasadışıymış gibi gösterilip, bir siyasi parti ve bir terör örgütü ile özdeşleştirilip Hristiyanlığı, kiliseleri topluma ve kamuoyuna olumsuz bir değer olarak sunulmuştur[7].
- 01 Aralık 2011 tarihinde ulusal gazetelerde Milli İstihbarat Kuruluşu'nun(MİT) raporlarına dayandırılarak Protestan kişi ve kuruluşların yasal faaliyetlerinin yasadışı gibi gösterilip Hristiyanlık karşıtı propaganda yapılmıştır[8].
- 26 Aralık 2011 tarihinde bazı ulusal gazete ve televizyonlarda bir siyasi partinin Aydın il yönetiminde geçmişte görev almış bir Hristiyan'ın vaftiz fotoğraflarının ve kişisel bilgilerinin bulunduğu haberlerin yapılması. Kişilik haklarına ve basın ahlakına tamamen aykırı olmasına ve içerisinde (şarapla yıkanmak vb.) gerçekle uzaktan bile alakası olmayan bilgiler içeren kişi ve kuruluşları kişiye karşı kışkırtan haber son derece rahatsızlık yaratmıştır.
- 29 Aralık 2011 tarihinde ulusal bir gazete de terör örgütünün Hristiyanlığı bir araç olarak kullandığı, üye ve sempatizanlarına Hristiyanlık propagandası yapıldığı belirtilerek. Terör ve Hristiyanlığı yan yana getirip Hristiyanlığı topluma olumsuz bir değer olarak sunmuştur[9].

Malatya Davası

2007 yılında Malatya'da üç Hristiyan'ın acımasızca katledilişinin üzerinden neredeyse 5 yıl geçmiş olmasına karşın, görülmekte olan dava birçok soru işareti, henüz kanıtlanmamış olsa da, kamu kuruluşu ve görevlilerinin olay ile ilişkisi açısından açıklığa kavuşturulması ve kovuşturulması gereken birçok iddiayla sürmektedir. Davanın en kısa zamanda tüm karanlık noktaları açığa çıkararak sonuçlandırılması gerekmektedir.

Diyalog

Başbakanlık İnsan Hakları Daire Başkanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ile yaptığımız görüşmeler, Milli Eğitim Bakanlığı ile yapılan yazışmalar olumlu yönde atılmış adımlar olarak görüyoruz. Bunun

yanında Başbakanlığın 13 Mayıs 2010 Tarihinde yayınladığı ve Gayri-Müslimlerin haklarına ve eşit vatandaş olduklarına vurgu yapan genelgesi[10] önemli bir aşama olarak görülmektedir.

2011 yılında özellikle emniyet ve diğer kamu görevlilerinin kiliselere ve üyelerine yönelik tutum ve davranışlarında olumlu gelişmeler birçok üye tarafından bildirilmiştir.

- Bursa Protestan Kilisesi'nin mezarlık yeri talebi 29.04.2011 tarihinde Büyükşehir Belediyesi'nce uygun görülmüş ve Hristiyanlar için mezarlık yeri ayrılmıştır.
- 2011 Yılında okullarda gayri-müslim öğrencilere karşı daha hassas davranıldığı belirtilmiştir.
- Yeni anayasa sürecinde TBMM Başkanlığı tarafından görüşlerimizin talep edilmesi çoğulcu anayasa için önemli bir adımdır.

Tavsiyeler

- 2011 yılında da Hristiyanlar'a karşı hoşgörüsüzlük ve nefret suçlarının devam etmiş olması üzücüdür. Nefret suçlarının Adalet Bakanlığı'nca etkin bir şekilde kaydedilmesi (hangi topluluklara yönelik olduğu da dahil olacak şekilde) ve her şeyden önce bu suçların işlenmesine zemin hazırlayan nedenlerin ortadan kaldırılması gerekmektedir.
- Türkiye'de tarihsel olarak kilise binaları bulunmayan Protestan toplumu için ibadet yeri kurma sorunu yıllardır devam eden ve bir türlü çözüme kavuşturulamamış, dini dışı vurma hakkının temel bir unsuru olarak, güncelliğini korumaktadır. Bu konuda acil olarak merkezi ve yerel yetkililerin gereken adımları atmaları gerekmektedir.
- Bazı devlet kuruluşları veya görevlilerince "Misyonerlik" adı altında bir suç üretme ve bunu belli bir inanç grubu ile özleştirme, bunu okullarda, askeri birliklerde ve bazı sivil toplum örgütleri aracılığıyla topluma ülkemizin en büyük tehditlerinden biri olarak öğretme etkinlikleri yürütülmektedir. Bu etkinlikler yetkililerce durdurulmalı ve bu tür girişimlere karşı kararlı bir tutum izlenmelidir. İnanç ve ifade özgürlüğünü Anayasa ile verip, karalama ve çarpıtılmış propagandalar ile geri alma çabalarına göz yumulmamalıdır.
- Okul kitaplarında yer alan ayrımcılık ve önyargı oluşturan unsurlar kaldırılmalı, bir arada yaşama ve inançlara saygı kültürünün gelişmesi konusunda temenninin ötesinde adımlar atılmalı ve uygulama denetlenmelidir.
- Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi derslerinde çocukların yaşadığı sıkıntılar konusunda ailelerin şikayet etmesini beklemek durumun hassasiyetini gözden kaçırmak anlamına gelecektir. Milli Eğitimin Bakanlığı'nın ailelerin ve çocukların yaşadıkları ve yaşama riskleri bulunan baskıyı ve damgalanmayı göz önünde bulundurarak, şikayet edilmesini beklemeden okullarda ve sınıflarda muafiyet için gereken koşulların sağlandığından emin olması gerekmektedir.
- Her zaman ayrımcılık riski oluşturan kimlik kayıtlarındaki din hanesi kaldırılmalıdır.
- İfade özgürlüğü sınırları içerisinde, medyada yer alan hoşgörüsüzlüğe ve ayrımcılığa neden olabilecek yazılı ve görsel yayınlar için hızlı ve etkin bir şekilde denetim mekanizması kurulması ve medyanın kendi içinde bir 'etik yayıncılık kodu' oluşturması gerekmektedir.
- Toplum içinde farklı dinlere mensup kişilere karşı hoşgörü ve bu kişilerin de Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak eşit haklara sahip olduğu fikri ve bir arada yaşama kültürü başta Milli Eğitim Bakanlığı aracılığıyla olmak üzere, merkezi ve yerel yönetimlerce aktif olarak işlenmelidir.

- Kolluk güçleri inanç yayma ve Müslüman olmayan vatandaşların hakları konusunda bilgilendirilmeli, temel hak ve özgürlüklerin çerçevesinde hak kullanımı, “misyonerlik yapıyor” gerekçesi ile gasp edilmemeli ve göz altına alınmalara son verilmelidir.
- Yeni Anayasa oluşturma sürecinde toplumun tüm kesimlerinin ihtiyaçları ele alınırken, toplumumuzla da daha fazla diyalog içinde olunmasını arzu etmekteyiz.
- İnsan Hakları eğitimi çerçevesinde ilgili kamu görevlilerine din ve vicdan özgürlüğü hakkının içeriği konusunda eğitim verilmelidir.

Saygılarımızla,

Protestan

Kiliseler

Derneği

Hukuk ve İnanç Özgürlüğü İzleme Kurulu

[1] Ocak 2009 tarihinden itibaren ‘Türkiye Protestan Kiliseler Birliği’, bir dernek olarak ‘Protestan Kiliseler Derneği’ adı altında görevini sürdürmektedir.

[2] Raporun Protestan toplumu ile sınırlı olmasının nedeni, kaynaklarımızın kısıtlı oluşu ve en iyi bu toplumu tanımamızdır. Toplumumuz, herkes için inanç özgürlüğünü savunmaktadır.

[3] Protestan Cemaatinin ibadet yeri sorununa ilişkin olarak Kasım 2008 tarihli ayrıntılı raporumuza web sitemizden ulaşılabilir. Maalesef bu rapordaki sorunlar güncelliğini korumaktadır.

http://protestankiliseler.org/index.php?option=com_content&view=article&id=1140&Itemid=462

[4] MEB İlköğretim 8. sınıf “Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük” ders kitabı. Sayfa 205 Devlet Kitapları Yayınları – ISBN: 978-975-11-3073-0

[5] Bu konu ile ilgili yazışmaları internet sitemizde duyurular kısmında görebilirsiniz. www.protestankiliseler.org

[6] <http://www.milliyet.com.tr/2004/06/22/siyaset/siy05.html>

[7] <http://www.abna.ir/data.asp?lang=10&Id=244270>

[8] <http://www.milligazete.com.tr/haber/ingilizce-kursuyla-misyonerlik-222920.htm>

[9] <http://www.sabah.com.tr/Gundem/2011/12/29/teror-orgutunun-din-acmazi>

[10] Başbakanlık Genelge sayı: 2010/13 Tarih: 13.05.2010